Ministerul Educației și Cercetării Centrul National de Politici si Evaluare în Educație

Examenul de bacalaureat national 2020 Proba E. d) Chimie organică

Test 16

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Subjectul A.

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat, scrieți numărul de ordine al enuntului si litera A. Dacă apreciati că enuntul este fals, scrieti numărul de ordine al enuntului si litera F.

- 1. Trinitratul de glicerină are formula moleculară C₃H₅N₃O₆.
- 2. Hidrocarburile 1-butină și 2-butină sunt termeni omologi.
- 3. La cracarea *n*-butanului, cu randament 100%, se obține un amestec care conține doi alcani și două alchene.
- 4. Solutia apoasă de glicocol are caracter amfoter.
- 5. Compusul 2,3-dihidroxipentan are 2 perechi de enantiomeri.

10 puncte

Subjectul B.

Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

- 1. Compusul 1-cloro-2-hidroxi-3-metilpentan contine în moleculă:
- a. 3 grupe functionale monovalente;

c. 4 atomi de carbon primar;

b. 2 atomi de carbon asimetric;

- **d.** 6 legături σ(sigma) carbon-carbon.
- 2. Dintre alcanii 2,3-dimetilpropan, 2-metilpentan, n-pentan si n-butan, are cea mai mică temperatură de fierbere:
- a. 2,3-dimetilpropanul;

c. 2-metilpentanul;

b. *n*-pentanul;

- d. n-butanul.
- 3. În condiții normale de temperatură și de presiune, sunt solide ambele componente ale amestecului de:
- a. naftalină si benzen;

c. valină si glucoză;

b. acid acetic și alcool etilic;

- d. zaharoză și glicerină.
- 4. În conditii standard, *nu* are loc o reactie chimică între acidul acetic si:

a. Mg:

c. CuO;

b. MgO;

d. Cu. 5. La condensarea α-alaninei cu serina se formează un număr de tripeptide mixte (fără stereoizomeri) egal cu:

a. 3;

c. 6:

b. 2;

d. 8.

10 puncte

Subjectul C.

Scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al transformării din coloana A însoțit de litera din coloana B, corespunzătoare formulei moleculare a produsului organic rezultat. Fiecărei cifre din coloana A îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

	Α		В
1.	$CH_2 = CH_2 + H_2 \xrightarrow{Ni}$	a. $C_2H_4O_2$	
2.	$CH_3 - CH_2 - OH \xrightarrow{KMnO_4/H_2SO_4} \rightarrow$	b. C ₂ H ₆ O	
3.	$CH_3 - CH_2 - OH \xrightarrow{K_2Cr_2O_7/H_2SO_4} \rightarrow$	c. C ₂ H ₆ O ₂	
4.	$CH_2 = CH_2 + H_2O \xrightarrow{H_2SO_4}$	d. C ₂ H ₄ O	
5.	$CH \equiv CH + H_2 \xrightarrow{Pd/Pb^{+2}}$	e. C ₂ H ₆	
	-	f. C ₂ H ₄	

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Subjectul D.

Efedrina, un excitant al sistemului nervos central, are formula de structură:

1. a. Notați numărul grupelor funcționale din molecula efedrinei.

b. Scrieți raportul atomic C_{tertiar}: C_{secundar}: C_{primar} din molecula efedrinei. 4 puncte 2. Scrieți formula de structură a unui alcool primar, izomer de poziție cu efedrina. 2 puncte

3. a. Notati numărul de legături σ (sigma) C-C din molecula efedrinei.

b. Notati numărul atomilor de carbon asimetric din molecula efedrinei. 2 puncte

4. a. Notati formula moleculară a efedrinei.

b. Scrieti raportul atomic C: H din molecula efedrinei. 3 puncte 4 puncte

5. Calculati masa de efedrină, exprimată în grame, care contine 3 mg de hidrogen.

Subjectul E.

1. a. Scrieți ecuația reacției de polimerizare a acetatului de vinil.

b. Determinați masa de monomer, exprimată în kilograme, necesară obținerii a 4500 kg de polimer, dacă reacția de polimerizare decurge cu un randament de 90%. 4 puncte

2. Notați o utilizare a polimerului rezultat din reacția de la punctul 1.

1 punct

3. Transformarea toluenului în 2,4,6-trinitrotoluen se realizează cu amestec sulfonitric, obținut prin amestecarea unei soluții de acid azotic de concentrație procentuală masică 63%, cu o soluție de acid sulfuric de concentrație procentuală masică 98%.

a. Scrieți ecuația reacției de nitrare a toluenului cu amestec sulfonitric, pentru a obține 2,4,6-trinitrotoluen. Utilizati formule de structură pentru compusii organici.

b. Calculați masa de amestec sulfonitric, exprimată în grame, necesară nitrării a 18,4 g de toluen pentru obținerea 2,4,6-trinitrotoluenului, dacă raportul molar HNO₃: H₂SO₄ în amestecul sulfonitric este 1:2, iar acidul azotic se consumă integral. 6 puncte

4. a. Notați o proprietate fizică a toluenului.

b. Notați starea de agregare a naftalinei, în condiții standard.

2 puncte

5. Prezentati un argument care să justifice faptul că acetilena este utilizată drept combustibil în aparatele de sudură oxiacetilenică. 2 puncte

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; S-32.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Subjectul F.

1. Se consideră schema de transformări:

(I)
$$CH \equiv CH + H_2 \xrightarrow{Pd/Pb^{2+}} B$$

(II)
$$B + H_2O \xrightarrow{H_2SO_4} D$$

Scrieti ecuatiile reactiilor din schema de transformări.

4 puncte

2. Notati două utilizări ale etanolului.

2 puncte

3. Ecuatia reactiei dintre un acid gras cu hidroxid de sodiu este:

$$CH_3 - (CH_2)_n - COOH + NaOH \rightarrow CH_3 - (CH_2)_n - COO^TNa^+ + H_2O^T$$

La tratarea unei probe de acid gras cu 250 mL soluție de hidroxid de sodiu, de concentrație 1 M, s-au format 76,5 g de sare. Determinati numărul atomilor de carbon din molecula acidului gras. 4 puncte

- 4. O probă de 17.68 g trigliceridă nesaturată (T) cu masa molară 884 g/mol se solidifică prin hidrogenare cu 1,344 L hidrogen, măsurati în conditii normale de temperatură si de presiune. Determinați numărul dublelor legături carbon-carbon dintr-o moleculă de trigliceridă (T). 3 puncte 2 puncte
- 5. Notati două proprietăti fizice ale trioleinei, în conditii standard.

Subjectul G.

1. Prin hidroliza proteinelor se obtin peptide sau amestecuri de α-aminoacizi. Se consideră tripeptida (A):

- a. Scrieti ecuatia reactiei de hidroliză enzimatică totală a tripeptidei (A).
- b. Notați denumirea științifică (I.U.P.A.C.) a aminoacidului diamino-monocarboxilic rezultat de hidroliza tripeptidei (A).
- c. Scrieti formula de structură a amfionului aminoacidului monoamino-monocarboxilic rezultat la hidroliza tripeptidei (A). 5 puncte
- 2. Scrieti formula de structură a dipeptidei mixte care se formează la hidroliza partială a tripeptidei (A), de la punctul 1. 2 puncte
- 3. Scrieti ecuatia de oxidare a glucozei cu reactivul Tollens, utilizând formule de structură pentru compusii organici. 2 puncte
- 4. Un amestec de glucoză si fructoză cu masa 54 g se dizolvă în 346 g apă, obtinându-se solutia (S). 100 g din solutia (S) se tratează cu soluție de reactiv Tollens, în exces, obținându-se 5,4 g de argint. Determinați raportul molar glucoză: fructoză din solutia (S). 5 puncte
- 5. Precizați o utilizare a zaharozei.

Mase atomice: H-1; C-12; O-16; Na-23; Ag-108. Volum molar (conditii normale): V = 22,4 L·mol⁻¹.

1 punct